

МУЛЬЭНЭЙ ЯБАЛГА

Гэнтэ дулаарба. Хаа хаанагүй найрамай уһан тогтоно, уруудам газар уруу урдана.

Эгээл иимэ нэгэ үдэр аха, дүү Одон Шараб хоёрой үглөөгүүр хургуулидаа ерэхэдэ, Зэдэ голой мультэн хүдэлэнгүй байһан аад, харин урогһоо тараад, гэртээ бусажа ябахадань, голой мультэн үргэгдөөд, шууяатайгаар урдан байба.

Зээрэг дошхон мультэдэй собхоролдохо, урбалдахые һонирхон, хүбүүд нүдэнэйнгөө шалатар харанад. Зэдэ голой нүгөө эрьедэ гараха тухай мүнөө һанахааршые бэшэ. Үглөөгүүрһээ эхилжэ мультэн хүдэлөө ёһотой, тиибэшые эндэ тэндэ хэһэг мультэнүүд үшөө хүдэлөөдүй байна.

— Тээ тэрэ голой эрье зубшаад, юун гүйнэб? — гээд, Шараб ахынгаа тохоногһоо татаба.

— Нохой ябаа юм ааб даа,— гэжэ ахань һанаа амараар харюусаба.

— Үгы, хурьган лэ!

— Ши өөрөө хурьганш!

— Заахан хурьган лэ, харыш тэрэ!

— Нормоһоо хараа бэшэ гүш? — гээд, Одон наранһаа һарган, дүүгэйнгээ зааһан тээшэ һарабшалан хараба.

— Эхэнь уһанда шэнгэшоод, эрье зубшажа гүйнэ бэшэ гү? — гэжэ Шараб һанаагаа зобобо,

— Нээрээшые, хурьган гүйжэ ябана, уһа руу орошуужа,— гээд, Одон эрье зубшан гүйнэ.

Хүбүүд гүйлдэһөөр, хайратайхан хурьганда дүтэлхэдөө, урдажа ябаһан мультэн дээрэ эхынь байхые харажархиба. Тэрэнь һалганан шэцэржэ, маарахашые зүнгөө төөришэһэн янзатай.

Хоние абараагүй һаа, тэрээнэй хаана хүрэтэр урдажа болохо тухай Шараб һанаандаа оруулба.

«Һалаар ябаһандал урда һааар, Сэлэнгэ мүрэндэ

орохо. Олон газар нютагуудыг үзэх. Улаан-Үдешье хараха. Нүүлдэнь Байгал далайда хүрэхэ. Иигэжэ урдажа ябаа наа, хонин бэшэ аал! Яагаа тэнэгээр бодоно гэшэбиб!»

Харин Одоной толгойдо ондоо бодол ороно:

«Мүнөө энээхэн хурьганай эхыг абараагүй наа, магад, эхэтээ бэшэ ушархагүй. Халуун хүн бэшэ хүхэхгүй. Эжы абамнишье энэ хони абараагүй гэжэ дуулаа наа, толгойемни эльбэхгүй».

— Шараб, колхозой конюшница гүйжэ ошоод, ута гохо абаад ерэл даа!

Шараб үгэ дуугүй гүйбэ. Зоримгой ябадал гаргахаяа байһандаа Шараб хүжюутэй. Абаржа шадаа хадамнай, «Пионерскэ правда» газетэдэ аха бидэ хоёр тухай бэшэжэшье болохо. Шэн габьяа харуулһан пионернүүд тухай тэндэ бэшэгдэһэн байдаг ха юм. Тиихэдэ аха бидэ хоёрой габьяа тухай Советскэ Союзай бүхы пионернүүд хуу дуулахал.

Шараб конюшницаа ута эшэтэй гохо абаад, аахилһаар гүйжэ ерэбэ. Одоной гохиень абаад, хониной ябаһан мүлһэ гоходожо, захидуулха гэнэинь хүрэбэгүй. Юу хэлтэй гэшэб? Түргэлхэ хэрэгтэй. Тээ тэрэ мүлһэнэй ерэжэ сохёо наа, хониной ябаһан мүлһэн бутаржа, хонин шэнгэшэхэ ха юм.

Харин Одон эрьедэ дүтэ ябаһан мүлһэн дээрэ юутэ юугүй хүрэн гараад, хониной байһан мүлһэ дэгээдэжэ оробо.

Хаанаһаашьеб бии болоһон хүгшэд: — Абарыт... Абарыт!.. — гэжэ байжа хашхаралдаба.

— Хайран хүбүүн хосорхонь лэ!

— Энэ хүбүүн хониной хойноһоо ябатараа, өөрөө шэнгэхэн лэ!

Одоншье гоходоһон мүлһөө наашань шэрэнэ, харин өөрын байһан мүлһэн эрьһээ холодожо ябахадал гэнэ.

Гохоороо уһанай оёроһоо түлхижэ, өөрынгөө мүлһэ эрьедэ дүтэлүүлһээр, хонитой мүлһөө гоходоһоор, Одон

эрье дээрэ хүрэжэ гараба.

Ахамни шэнгэхэнь гэжэ амилхаяа болишоод байһан Шарабшье ханаагаа амарба, хүгшэдшье халаг хухы гэлдэхээ болибод.

Хонитой мүлһөө, сар дүрлөөд хүтэлһэндэл, уһанай урадхал уруу шэрэн, эрьедэ дүтэлүүлбэ. Тиин хонин эрье дээрэ гараһаар, Одоние таалаха гһэндэл, үнэрдөөд абана, тиигээд хурьганайнгаа абяа дуулажа, хүгшэд тээшэ гүйшэбэ.

Шараб ахынгаа иимэ зоримгой хүбэлгэн байһанда омогтой.

— Одон, аюулда орожо болохо байһан тухайдаа бодожо үзэнгүй, иигэжэ ябахаяа болииш,— гэжэ хүгшэдэй нэгэн хэлэбэ.

Хойто үдэрынь хургуулин ханын газетэдэ Одоной энэ зоримгой ябадал тухай статья гаранхай байба.